

ALEXANDRU CRISTIAN

Cameni
si
eroi

București, 2024

O introducere

„Lumea este totalitatea faptelor, nu a lucrurilor“
Ludwig Wittgenstein

Sunt un cronicar al unei lumi care nu există. O lume gri care nu are nimic spectaculos în ea. În opinia oamenilor orașul este coșmarul lor permanent. Dacă orașul este coșmar, atunci nu înțeleg fenomenul urbanizării rapide. În fine, nu-s sociolog, sunt un ziarist necunoscut. Numele meu nu contează, dar îmi puteți spune Abel. Nu este nici o conotație biblică, este primul nume care mi-a ieșit în cale. Scriu la câteva ziare modeste. Îmi câștig banii compunând reclame pentru diferite prostii care nu se vând. M-am ratat ca scriitor. Sunt un destin pierdut, în opinia mea. După părerea prietenilor aș fi un ziarist bun.

Mă declar cronicar al unor fapte banale, care pot schimba lumea. Nimeni nu s-a gândit cum un simplu stâlp poate schimba destinul sau cum o simplă tonetă de ziare poate da naștere la ceva deosebit. Încerc cu lipsa mea clară de talent în paginile ce urmează să vă prezint câteva povestiri despre viața orașului. Vă mărturisesc ceva, sper să rămână între noi... le-am trimis la ziar, nu mi le-a publicat nimeni, m-am dus la o editură de prestigiu, cei de acolo au

spus că nu am limbaj academic, am încercat la o editură mai mică, dar mi s-a dat de înțeles că ar trebui să vin cu bani de acasă, mi-am încercat norocul la reviste de proastă calitate, unde mi s-a replicat că scriu prea elevat. Pe scurt nu a dorit nimeni să mă publice. Așa că am găsit în cele din urmă o posibilitate de a le împărtăși cu dumneavoastră. Sper să nu mă criticați prea aspru. Sincer doresc ca micile mele povestiri să fie cunoscute peste timp de către locuitorii oricărui oraș mare din lume.

Nu vă temeți, nu scriu cronici despre viața marelui oraș. Nu sunt un cetățean discret, pentru că îmi place să vorbesc despre tot ce se întâmplă în jurul meu. Magia metropolei este fantezia omului care dorește să-și uite povestea. Mă bucur că trăiesc într-un oraș mare, astfel uit povestea vieții mele, o poveste pe care nu eu am scris-o, nu eu am reușit să o trăiesc. De aceea în oraș mă dizolv, dispar în fiecare fibră de ciment, iar din mine rămâne ceva greu de explicat. Probabil nimic...

Am scris aceste rânduri pentru a mă elibera. Eu cred că atunci când suntem îndrăgostiți, supărați, obosiți, orașul cu imensitatea sa diversă ne calmează și ne odihnește. Doresc să vă împărtășesc mai multe întâmplări dintr-un oraș care există, București. Dar este un București al meu pe care îl văd exact așa cum simt. Mi-aș dori să pot potrivi cuvintele exact cum îmi doresc, pentru a vă spune o poveste a acestui indescritibil oraș. O simplă poveste...

Oglinda

„Urmează stația Piața Victoriei cu peronul pe partea dreaptă“, aud acest plicticos refren în fiecare dimineață când mă scol. Este un refren ce mi-a intrat în sânge, de fapt nici nu mai cred că pot scăpa de el. În loc să mă plâng, mai bine vă descriu o întâmplare ciudată și interesantă. În oraș se spune că nu prea poți visa sau avea parte de experiențe deosebite, mai ales în locuri publice. În aceste locuri se simte o tensiune de nedescris, o grabă, un iureș de pasiuni incontrolabile. Pasiuni? Cred că mai degrabă simțăminte. Un exemplu pe care doresc să-l împărtășesc cu voi, cititorii mei, este ambiția urbană nemăsurată. Nu-l las pe x să treacă înaintea mea în autobuz sau tramvai, ce eu sunt mai fraier? Sau nu-l las pe Z să bage înaintea mea cartela la metrou.

Să vă prezint un episod interesant din viața mea, petrecut într-un loc în care până și aerul pare plictisitor, metroul. În fiecare dimineață, mă trezesc cu chinuitorul gând că trebuie să mă duc la slujbă, acum parcă se spune job. Mă spăl cu o lentoare demnă de invidiat, mă îmbrac ca pe vremea lui Ludovic XIV, tacticos. Mănânc cu gesturi ce ar scoate din minți și pe cel

mai elegant om al vremii. Nu suport graba dar nici lentoarea. Mă grăbesc când este ceva urgent, un proiect de făcut la firmă sau altundeva. Când cobor scările spre stație am un calm desăvârșit. Știu că odată ajuns pe lespezile pline nu mai pot rata nimic, sunt protejat de zidurile cenușii și puțin primitoare ale metroului. Prefer orele nu foarte matinale, când nebunia e deplină. De la mine până la metrou fac aproximativ zece minute. Acest timp este un prilej de a admira orașul în mișcare și în dezvoltare necontrolată.

La metrou, scările mi se par prea mici, ori prea mari. Când cobor mi se par insuficiente, când le urc parcă mă cațăr precum Sisif pe munte cu piatra-n spate. Nu cred că există un om mai pretențios ca mine în privința scărilor. Când cobor, sunt frământat de gândul că sunt prea puține, când urc sunt nemulțumit că nu se termină. O psihoză – aș putea să-i spun – urbană. Să vă povestesc puțin despre mania mea, scările.

Vreau să cred că nu par nebun, dar scările rulante mi se par o chestie hilară. Mă simt ca un nevrednic cărat fără voința lui. În schimb scările simple îmi dau o libertate pe care sincer o cred foarte mare. Dacă vreau pot să mă întorc oricând, în schimb la cele rulante sunt prins între pereții metalici. Sunt prins ca-ntr-o închisoare, o lipsă de libertate a mișcării mă inhibă. Rămân un adept al scărilor normale. Pentru noi, cei de la oraș, cam certați cu mișcarea, scările sunt o șansă pentru a mai pune în mișcare sângele adormit.

Cam multă vorbărie, puține fapte. Cred că e un reflex dobândit de-a lungul timpului. Am să încerc să povestesc o întâmplare cu o înrâuire bună în viața mea. Sincer să fiu, eu cred că mărturisirea mă vindecă de ideile mele preconcepute.

Era o zi de miercuri, nici prea friguroasă, dar nici extrem de caldă. Mă grăbeam către metrou, ce aglomerație este în fiecare zi la Piața Victoriei, de nedescris. Coboram scările, de fapt zburam peste ele și ajuns degrabă la destinație, peronul, ceva m-a răscolit. În mijlocul mulțimii colorată cenușiu, alături de fel de fel de fețe posomorâte, gândurile, ca șuierul, zboară. Nu am o explicație, dar cred că interiorul metroului predispune la meditații. La un moment indefinit, m-am uitat la ceas, secunde se scurgeau ca zilele, iar minutele ca lunile. Nu știu de ce mă grăbeam exact, cred că aveam un proiect sau o prezentare.

– Marcel, salut! Ce faci? Mai trăiești?

M-am întors să văd cine mă strigă. Un bărbat de vârstă medie, jumătate chel, ridat, cu o burtă destul de mare și cu un rânjel inexplicabil.

– Îmi pare bine să vă cunosc, de unde mă știți? spun eu mirat și agasat, mă grăbeam doar.

– Sunt eu Victor, colegul de liceu.

– Nu-mi vine să cred! Tu, Victor imposibil!

– Au trecut anii, m-am schimbat mai mult decât tine.

L-am privit mirat pe omul care, în urmă cu ceva ani, era un sportiv de clasă, plin de fibră și de agilitate. Campion la mai multe sporturi, cu un nivel destul de ridicat al posibilităților materiale, un star în devenire. Ce s-o fi întâmplat? Marele coleg, cu mașina la scară, invidiat de toți atunci, acum gras, ridat și mergând cu metroul?

– Am făcut Politehnica după voința tatei, dacă îți mai aduci aminte... Sunt inginer electromecanic la o fabrică.

– Dar ce ai făcut cu visele tale de sportiv? Erai cel mai bun dintre noi.

– Păi când am început Poli mi-am dat seama că nu mai pot să fac sport și m-am lăsat. Am pierdut cam tot ce aveam, apartamentul, mașina decapotabilă. Am fost dat afară de două ori, iar acum mă restabilesc financiar. Tu?

– Eu lucrez la o firmă. Sunt proiectant și pictor în timpul liber. Nu am avut un mare talent, așa că nu m-am afirmat. În rest, sunt căsătorit din păcate nu am copii. Tu ai rămas cu Oana?

– Nu mai știi nimic despre ea. A plecat în Franța în timpul facultății, m-am căsătorit cu Maria, o fostă colegă, pe care n-am iubit-o la fel. Avem doi copii studenți la chimie și fizică.

Oana și Victor au fost perechea cea mai frumoasă din liceul nostru. Fiecare s-a dus pe drumul lui, ea la A.S.E. iar el Politehnică. Când l-a rugat să intre la facultatea de educație fizică. Dar voința tatălui a fost mai puternică. Aveam în fața mea pictorialul decăderii.

– Victor, am stat cu tine câteva minute eu mă grăbesc trebuie să ajung, știi cum e munca la stăpân, pardon, patron.

– Du-te liniștit, uite, îți dau numărul meu de telefon și mai vorbim, ieșim la o bere sau la o plimbare, ca-n vremurile bune.

– Sigur, mulțumesc mult.

Ne-am pupat și am plecat fiecare. Metroul meu a venit neșperat de repede, de fapt când cauți un răgaz de gândire vine într-o clipită. M-am suit în vagon. M-am ținut de bară strâns, pentru a nu ameți din cauza întâmplării. Nu credeam că o să-l văd așa, mi-l imaginam arătos până la șaiszeci de ani, cu mulți bani, reședințe în locuri exotice, ce mai, un star de cinema. Dar viața te duce cum vrea ea, nu tu.

În aceea zi la serviciu a mers totul bine. Seara, la întoarcere, m-am enervat cumplit când unul grăbindu-se m-a împins

pe scări, aruncându-mi un nevinovat *scuze*. Ajuns acasă, ca de obicei m-a apucat somnul. Și am tras oblonul.

Metroul a fost locul în care mi-am petrecut aproximativ un sfert de viață, nu știu cum de mulți oameni nu bagă de seamă ce importanță are această rămă de fier. Este ca un șarpe ce se târăște pentru binele nostru. Câte întâlniri importante din viața oamenilor nu depind de el. Câte întâmplări amoroase nu au loc din cauza lui? Câte vești cumplite nu auzi în buricul său. Face parte din universul, destul de strâmt, din păcate, urban.

Era o oarecare zi de vineri, o zi ploioasă cu o atmosferă de lacustră bacoviană. M-am trezit și mă pregăteam să plec din casă. Pe drum, mă rugam stăruitor să ajung mai repede, pentru a nu fi udat până la piele. Metroul rămâne adăpostul “suferinzilor” de frig și ploaie. Eu, asemenea multora, sunt foarte dar foarte sensibil la căldură, să nu mai pomenin de ger.

Am rămas în stație. Ce culori triste, o reminiscență a epocii în care libertatea era un nonsens, bucuria o bagatelă. Peste nuanțele de gri mișcătoare se suprapuneau nerușinos reclamele vesele, colorate ale unor fast-food-uri, victorii triste ale vestului sau înfrângerea estului, naiba mai știe.

Niciodată nu am fost prea bun la politică, ce să mai vorbim de istorie. Am o oarecare tangență cu geografia, o intersectare cu economia, dar un paralelism perfect cu politica și istoria.

Prin mulțime am zărit la un moment dat o femeie ce m-a atras în mod inexplicabil, din prima. Era blondă, cu niște ochi azurii, un azur special, aproape de lapis-lazuli. Un ten puțin închis și un corp, ce-mi aducea aminte de vechile sculputuri grecești. Mă rog, cât mai țin eu minte din cartea de istorie din liceu. Un trup veritabil de fotomodel. Am privit-o insistent. Mi

se părea că o cunosc de undeva, dar nu știam de unde să apuc imaginea ei. O fi fost aceea Oana, Petronia fosta mea prietenă din liceu? Marea mea iubire neîmpărtășită sau o simplă străină care s-a intersectat cu mine acum? Există momente în viață când fixezi pe cineva cu privirea, fața ei te obsedează, posibil îți aduce aminte de cineva sau de un fapt. Unii psihologi susțin că e probabil să fi văzut aceea persoană în copilărie și undeva în creier să ai imprimată imaginea ei, iar când ți se înfățișează ți se produce acel *declick* numit dorință. Orientalii susțin că este un *deja vu* dintr-o viață anterioară. Eu unul cred în coincidențe. M-am uitat atât de insistent, încât nu am realizat când trenul a închis ușile în nasul meu.

Acea imagine m-a tulburat zile întregi la serviciu. După săptămână, parcă-ntr-o joi, am coborât grăbit la metrou. Deodată, în fața mea a apărut o femeie cu părul blond, la fel cum îl avea aceea stranie apariție, femeia neștiută. Mi-a bătut inima puternic, poate fi ea sau nu? Întrebarea m-a neliniștit până am coborât scările. M-am prins. Nu era ea, avea ochii câprui. M-am așezat iarăși pe banca roșie din îndrăgitul peron. De pe peronul celălalt femeia blondă mi-a zâmbit ștregărește. M-am uitat lung la ea. S-a lăsat adulmecată. A ridicat ușor capul și a mimat un sărut. Zâmbeam fericit, dar a sosit trenul pe linie și nu am mai zărit-o. M-am urcat tulburat. Am încercat să o găsesc prin geamul plin de afișe al metroului, ea nu mai era.

Pe stradă m-am gândit îndelung de ce m-a atras așa de mult. Am dat de o florărie, un tânăr cumpăra un trandafir. M-am oprit, țigancă veselă i-a spus:

– Frumosule, chiparosule, hai ia un trandafir și viața te va iubi, de iei trei ea te va dori!

- Aș lua trei, dar nu știu cui să le dau.
- Ce nu vezi bine? Privește în jurul tău.

M-am uitat în jur, o stradă goală, un bulevard plin de mașini, iar la stop numai bătrâni nerăbdători să traverseze. M-am simțit singur, m-am dus plin de întrebări la serviciu. Acolo gândul mi-a stat doar la vorbele pline de neliniște ale țigăncii.

Seara, același drum plicticos de la serviciu acasă. Așteptam să se facă dimineața numai ca să merg cu metroul, un metrou pe care îl denumisem speranță și dorința mea. Au trecut zile fără sens și logică. Ea nu a mai apărut, iar țiganca parcă nici ea nu mă cunoștea.

Aveam de susținut luni un proiect important. M-am dus plin de avânt, deja o uitasem pe femeia blondă. Am coborât hotărât la metrou, m-am uitat în stânga, în dreapta, nimic și nimeni care mă puteau distra de la ceea ce vroiam să fac. Eram convins că tot planul va merge ca pe roate. Cineva m-a atins pe mână. M-am întors mirat, era ea, femeia blondă. Am fost prins de o mușenie oarbă, nu mai puteam îngâna niciun cuvânt. În mine, toate speranțele legate de reușita proiectului s-au ruinat, așa cum un castel de nisip se distruge când trece marea peste el. Ea era aceea mare ce îneca toate speranțele mele de reușită a proiectului.

- Cine ești? întreb eu mirat.
- Mai și întrebi? Sunt cea de ieri, de azi și mâine.
- Iartă-mă, dar nu te cunosc.
- Nu vrei, de fapt nici nu ai vrut. Ai și uitat, ah ce nerecunoscător ești.

Poate o fi fost vreo fostă colegă sau mai grav să fi uitat cum arată o fostă prietenă?!